

HUKUKUMUZDA KUMAR/ŞANS OYUNLARI

Hazırlayan: Av. Emir ŞAHİN

23.02.2011

Kumar, yasalarımız kapsamında yasaklanmış bir iş/eylem olarak öngörülmüştür. Oynayana ve oynatana, hukuk devleti kural ve işleyişi kapsamında cezai yaptırım uygulanması kurala bağlanmıştır. Ancak hukuk sistemimizde oynayana ve oynatana cezai yaptırım uygulanması öngörülen kumar, literatürdeki kumar tanımından farklı olarak, kumarı önce ikiye ayırmış, sonra her hangi bir kabul edilebilir gerekçeye dayanmadan ikiye ayırdığı bu oyunun yalnızca bir türünü yaptırıma bağlanmıştır. Gerçekten de mevzuatımız kapsamında bazı iş/eylem kumar olarak değerlendirildiği halde benzer bazı iş/eylemler ise şans/talih oyunu olarak değerlendirilmiştir. Şans/talih oyunu olarak değerlendirilen oyunlar ise yasaklanmak bir kenara bizzat devlet eliyle teşvik edilmiş, edilmeye de devam edilmektedir.

İşbu yazı kapsamında ortaya koymak isteğimiz de, yasalarımız kapsamında kumar olarak değerlendirilen iş/eylem ile yine yasalarımız kapsamında talih/şans oyunu olarak değerlendirilen iş/eylemin, aslında aynı şey olduğunu ortaya koymaktır. Bu maksatla, aşağıda öncelikle kumarın ve şans/talih oyununun hukukumuzda ve literatürde nasıl tanımlandığından, sonrasında yasak olan kumara uygulanan cezai yaptırımdan ve son olarak da her iki oyun(!) türünün aynı kapsamda olduğu/olması gerektiğinden bahsedilecektir.

KUMAR VE ŞANS/TALİH OYUNU NEDİR?

Kumar

Bir ideal olarak mevzuatımızda ve iş bu çalışma kapsamında tek düzeliği sağlamak ve kumar konusundaki uygulamaları hakkaniyetli bir şekilde belirleyebilmek için öncelikle kumarın ne olduğunun ortaya konması gereklidir. Bu sayede hangi iş/eylemlerin kişilere, kurumlara ve de yerel yasalara göre değişmeden kumar olarak değerlendirilmesi gerektiği ile kumar konusunda hukuk devletinde olması gereken standartlar ortaya konabilecektir.

Hukuk sistemimizde devlet olarak adlandırılan sistemin bir parçası olan Türk Dil Kurumu kumarı,

“Ortaya para koyarak oynanan talih oyunu” olarak tanımlamıştır. Literatürde ise o bazen *“bir oyunun, yarışmanın ya da belirsiz bir olayın sonucu üzerine, kazanç elde etmek amacıyla ortaya değerli bir şey ya da para koymak”*

olarak, bazen de

“ortaya para, mal vb. konularak oynanan şans oyunu; olumlu sonuç vermesi kuşku- lu olmasına karşın her şeyi göze alarak girişilen iş; para karşılığı oyun oynamak”

olarak tanımlanmıştır.

Hukuk sistemimizde yasak ve suç olarak değerlendirilen kumar, Türk Ceza Kanunu'nun 228. Maddesinde,

“kazanç amacıyla icra edilen ve kar ve zararın talihe bağlı olduğu oyun”

olarak tanımlanmıştır.

Hem Türk Dil Kurumunda hem literatürde hem de Türk Ceza Kanununda yapılan tanımlar göz önüne alındığında, temelde bütün tanımlamalar arasında pek de bir fark olmadığı görülmektedir. Biz, işbu yazı kapsamında kumar ile ilgili yapacağımız değerlendirmelerde Türk Dil Kurumunun yapmış olduğu,

“Ortaya para koyarak oynanan talih oyunu”

tanımını esas alacağız. Zira söz konusu tanım hem pek çok tanımlamada geçen unsurları bünyesinde barındırma hem yapılan iş/eylemi tam olarak karşılama hem de günümüzdeki oynayış ve dile getiriliş halini yansıtmaya özelliğine sahiptir.

Talih/Şans Oyunu

Türk Dil Kurumu tarafından,

“Önceden ödeme yapıp daha sonra şansa dayalı olarak para kazanılan piyango, loto, spor toto, at yarışı gibi oyunlar”

olarak tanımlamıştır.

Yukarıda hem kumar hem de talih/şans oyunu ile ilgili tanımlara dikkat edildiğinde aslında bahsedilen her iki iş/eylemin **temelde aynı iş/eylem olduğu** görülmektedir. Zira her iki iş/eylem de belirsizlik ve talih/şans üzerinden kazandırma temeline dayanmaktadır. Esasen tanımlamaları aynı olan bu iki iş/eylemin hukuk sistemimizdeki farkı, yalnızca yaptırıma tabi olup olmaması ile birbirinden ayrılmaktadır.

KANUNLARIMIZDA KUMAR İŞ/EYLEMİNDE BULUNMANIN YAPTIRIMI:

Hukuk devletlerinde herhangi bir yaptırım öngörmeyen, kanunların hangi alanlarda düzenleme yapması gerektiğini ve de o alanların çerçevesini belirleme işlevi de olan anayasa metinleri mevzuatın temelini oluşturmaktadır. Bu kapsamda bizim hukuk sistemimizin temel metni olan Anayasamızda kumar ile ilgili düzenleme 58. maddenin ikinci fıkrasında

“Devlet, gençleri alkol düşkünlüğünden, uyuşturucu maddelerden, suçluluk, kumar ve benzeri kötü alışkanlıklardan ve cehaletten korumak için gerekli tedbirleri alır.”

ifadeleri ile kendine yer bulabilmiştir. Kumar ile ilgili her ne kadar anayasada genel çerçeve hükmüne sahip olan hukuk sistemimiz, maalesef ayrıntılı ve düzenleyici hükümlere sahip olması gereken yasal düzenlemelere pek sahip değildir. Var olan yasa hükümleri de caydırıcılıktan çok uzaktır.

Bu kapsamda düzenlemeyi bünyesinde bulunduran yasalardan olan 5326 sayılı Kabahatler Kanunu, kumar oynayanlara ve kumar oynamak sureti ile elde edilen gelirlere uygulanması gereken tedbirlerin ne olması gerektiğini 34. maddede düzenlemiştir. Söz konusu madde

“(1) Kumar oynayan kişiye, yüz Türk Lirası idarî para cezası verilir. Ayrıca, kumardan elde edilen gelire el konularak mülkiyetin kamuya geçirilmesine karar verilir ...”

hükmünü içermektedir.

Kumar oynamayı kabahat olarak değerlendiren hukuk sistemimiz, kumar oynamak için yer ve imkan sağlamayı ise suç olarak değerlendirmiştir. Bu kapsamda düzenlemeyi bünyesinde barındıran 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 228. maddesi

“(1) Kumar oynanması için yer ve imkan sağlayan kişi, bir yıla kadar hapis ve adli para cezası ile cezalandırılır. (2) Çocukların kumar oynaması için yer ve imkan sağlanması halinde, verilecek ceza bir katı oranında artırılır. (3) Bu suçtan dolayı, tüzel kişiler hakkında bunlara özgü güvenlik tedbirlerine hükmolunur ...”

hükmünü içermektedir.

Yukarıda da belirtildiği gibi mevzuatımız, kumar olarak tanımlanan iş/eylem için her ne kadar hem içerik hem de yaptırım açısından pek de etkili olmayan hükümler içerse bile yine de bir yaptırım uygulanmasını öngörmektedir. Ancak aşağıda gerekçeleri ile belirtilmiş olan ve aslında kumar olarak değerlendirilmesi gereken talih/şans oyunları ile ilgili bu nitelikte her hangi bir yasa, yönetmelik hükmü bulunmamaktadır.

Aksine sözde şans/talih oyununun kim tarafından, nasıl oynatılması gerektiği, oynanan ve kazanılan oyunun nasıl vergilendirmesi gerektiği gibi hususlarla ilgili yasalar bulunmaktadır.

KUMAR VE TALİH/ŞANS OYUNU EŞ DEĞERDİR

Yukarıya, şans oyunları ile ilgili Türk Dil Kurumunun aktarılan tanımında da belirtildiği gibi bu kapsamda sayılabilecek talih/şans oyunları piyango, loto, spor toto, at yarışı gibi oyunlardır. Söz konusu oyunlar, kanunla kurulmuş bağımsız ve ayrı tüzel kişiliği olan kamu kurumlarının düzenleme yetkisi altındadır. Bu kapsamda bünyesinde pek çok talih/şans oyunu düzenleme yetkisi bulunan kuruluşların başında Milli Piyango İdaresi gelmektedir. Yine benzer yetkilere sahip olan Türkiye Jokey Kulübü, Spor Toto Teşkilatı ilk anda akla gelen kurumlardır.

Yukarıda belirtilen ve benzeri kurumlar tarafından düzenlenen talih/şans oyunları öyle bir noktaya gelmiştir ki hem devleti oluşturan kurum ve kuruluşlar hem de sorumluluk noktasında olan bireyler tarafından adeta daha çok kişi tarafından daha çok adette/sayıda oynansın diye teşvik edilmektedir. Bu teşvik öyle bir noktaya gelmiştir ki bazen oynanan kumar adının yanına, toplumun çoğunluğu için kutsal sayılabilecek, “**milli**” kelimesi bazen ise kumarın panzehiri olarak tavsiye edilen “**spor**” kelimesi ile pazarlanmıştır.

Belirtilenler şüphesiz hukuk devletinde izaha muhtaç hallerdir. Hem de yukarıya aktarılan Anayasanın 58. maddesi ortada iken.

Bizce, belirtilen kurumlar, Türk Ceza Kanununda tanımı yapılan, kumar iş/eyleminden pek de farkı olmayan oyunlar düzenlemektedirler. Gerçekten de yasak kapsamında olan kumar ile yasal olan talih/şans oyunu hem toplumda hem de bireyde yaptığı etki, oynayan ve oynatanın kazanç ve kayıp halindeki halleri, oynama gerekçeleri, kolay yoldan zengin olma hayali sunması, tembelliği ve miskinliği teşvik yönü, diğer alkol, sigara, uyuşturucu gibi bağımlılıkları tetikleme ve geçişkenliği kolaylaştırma özelliği gibi özellikleri bakımından aynı etkilere sahiptir.

Bunca aynılığa ve ortak noktaya sahip olan iki türün tek farkı ise mevzuatta kumar olarak tanımlanan iş/eylemin yasaklanmış olması ile mevzuatta talih/şans oyunu olarak tanımlanmış olan iş/eylemin yasaklanmak bir kenara daha fazla oynanması için teşvik ediliyor olmasıdır. Ancak belirtilen bu fark da her iki türün aynılığını değiştirmemektedir. Hatta talih/şans oyunundan kazanılan bedelin vergiye tabi tutulması ile adeta kutsallaştırılması bile her iki oyunun aynılığını değiştirmeye yetmemektedir.

O halde her yönü ile eşdeğer olan bu iki oyunun tek bir adı, o adın da KUMAR olması gerekli ve kafidir. Sonrasında ise yapılması gereken hukuk devletinde olması gerektiği gibi kumarın her türüne aynı yaptırımını uygulamak olmalıdır.

Halkının değerlerini de içinde barındıran hukuk devletinde asla olmayacak uygulamalar maa- lesef bizim ülkemizde yaşanmaktadır. Bu kapsamdaki uygulamalara örnek olarak, geleceğimizin teminatı olan çocuklarımızın ve gençlerimizin yetiştirildiği Milli Eğitim Bakanlıklarına bağlı pek çok okulun adında “**milli piyango**” ibaresine yer verilmesi.

Ayrıca öncelikle gençlerin, hatta tüm toplumun ilgilendiği futbol oyununu düzenleyen Federasyonun, oynanan oyunun bağlı olduğu ligin adını kumarın bir çeşidi olan “**Spor Toto Ligi**” olarak belirlemesi, bu uygulamalardan sadece bir kaçıdır.

Bu uygulamaların varlığından daha kötü olan ise bu hukuka aykırılıkların düzeltilmesi taleplerinin, kurum ve kişiler tarafından hukuka aykırı biçimlerde reddedilmesidir.

Halkın değerlerini bünyesinde barındıran hukuk devletinde, kumarla mücadele edebilmek için doğru yol ve yöntem izlenmelidir. Bizce, devlet tarafından aciliyet sırasına göre izlenmesi gereken doğru yol ve yöntem sırası ile;

1. Çocuklarımızın ve gençlerimizin eğitim aldığı okul adlarında yer alan “*milli piyango*” ibaresinin derhal çıkartılması,
2. Tüm toplumun takip ettiği futbol liginin adında yer alan “*Spor Toto*” ibaresinin derhal çıkartılması,
3. Yüksek oranlarda vergi alabilmek için, halkın kolay yoldan para kazanma yatkınlığının kullanılmasına son verilmesi,

4. Kumarın tanıtımının ve bilinirliğinin azaltılması için öncelikle tanıtım ve reklam ile bu amaçla yapılan sponsorlukların, **sigara ve alkolde olduğu gibi** derhal yasak kapsamına alınması,
5. Devlet adına beyanda bulunan kişi ve kurumların söylemlerinde ve uygulamalarındaki kumara pirim veren söz ve davranışlarının sona erdirilmesi,
6. Anayasada, gençler için öngörülen kumardan koruma tedbirlerinin toplumun tamamına teşmil edilmesi,
7. Anayasal düzenlemeden sonra anayasa hükümlerinin uygulanabilirliğini sağlamak adına yasal zeminde kumar oynayan ve bilhassa kumar oynatan için gerekli yaptırımların etkin bir şekilde düzenlenmesi,

gereklidir.

Belirtilen tedbirleri almakla, kumarın, önce bireye sonrasında da tüm topluma verdiği/vereceği zararı ve hasarı en aza indirmek mümkün olabilecektir.

Türkiye Yeşilay Cemiyeti olarak, yukarıdaki açıklamalarımız kapsamında adının önünde “*Milli Piyango*” olan okullarımızın bulunduğu il valilerine aşağıdaki ihtarnameyi göndermiş bulunuyoruz. İhtarnamemizde okulların adlarının önündeki Milli Piyango ibaresinin silinmesini talep ettik. Muhatap Valilerimizden gelen cevabi yazıyı (ki tamamı aynı minval üzeredir) da aşağıda alıntılanmış bulunuyoruz.

Valiliklerin red kararlarına karşı Bakanlık nezdinde şikayette bulunduk.

Bu aşamadan sonra gelecek red cevaplarına karşı dava açacağız. Bu okulların isimlerinden “*Milli Piyango*” ibaresinin çıkarılmasını talep edeceğiz.

Yeşilay “Kamu Yararına Dernek” statüsündedir. Kamu yararını ilgilendiren ve Yeşilay Tüzüğünde öngörülen amaçlar yönünde her tür yararlı faaliyete eklemeneceğimiz gibi, ister özel ister kamu kurumu olsun tüm kurumların yasa dışı veya hukuka, kurumların varoluş sebeplerine aykırı eylem ve işlemlerine karış hukuku işleteceğiz. Hukuk mücadelesi, önümüzdeki dönemlerde Yeşilay’ın en önemli uğraş alanı olacaktır.

Saygılarımızla

Türkiye Yeşilay Cemiyeti

T.C. Manisa Valiliği

<u>Düzeltilme Talebinde Bulunan:</u>	TÜRKİYE YEŞİLAY CEMİYETİ
<u>Vekili</u>	: Emir ŞAHİN
<u>Adresi</u>	: Oğuzhan Cad. Karakoyunlu Sok. No:11-2 Fındıkzade Fatih – İstanbul
<u>Düzeltilmeye Konu İşlem</u>	: Milli Eğitim Bakanlığına bağlı iliniz sınırları içinde yer alan Turgutlu Milli Piyango Anadolu Lisesi isminde yer alan ve yasalara aykırı olan “ Milli Piyango ” adının çıkarılması/değiştirilmesi talebinden ibarettir.

Düzeltilme Konusu Olay :

İliniz sınırları içinde yer alan **Turgutlu Milli Piyango Anadolu Lisesi**’ne verilen “**Milli Piyango**” adı, hukuka aykırı bir şekilde verilmiş ad olup değiştirilmesi gerekmektedir. Aşağıda hem Türk Milli Eğitiminin genel amacından hem de talep kapsamında işlem yapılması gerektiğini ortaya koyan mevzuattan bahsedilmiştir.

A) Türk Milli Eğitiminin Genel Amacı ve İlgili Yasal Düzenlemeler

1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu’nun 2. maddesi, Türk Milli Eğitiminin genel amacını düzenlemiştir. Söz konusu maddenin 2. bendinde de “*Türk Milletinin bütün fertlerini ... **Beden, zihin, ahlak, ruh ve duygu bakımlarından dengeli ve sağlıklı şekilde gelişmiş bir kişiliğe ve karaktere, hür ve bilimsel düşünme gücüne, geniş bir dünya görüşüne sahip, insan haklarına saygılı, kişilik ve teşebbüse değer veren, topluma karşı sorumluluk duyan; yapıcı, yaratıcı ve verimli kişiler olarak yetiştirmek***” ifadelerine yer verilmiştir.

Ayrıca talep kapsamında işlem yapılması gereği, mevzuatın çerçevesini belirleyen Anayasanın 58. maddesi gereğince de sabittir. Gerçektende söz konusu 58. madde “*“**Devlet, gençleri alkol düşkünlüğünden, uyuşturucu maddelerden, suçluluk, kumar ve benzeri kötü alışkanlıklardan ve cehaletten korumak için gerekli tedbirleri alır.**”* hükmüne amirdir.

Yine talep kapsamında işlem yapılmasını gerektiren bir başka düzenleme olan 222 sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanunu’nun 61. maddesinin 2. fıkrasında yer alan “*“**Meyhane, kahvehane, kiraathane, bar, elektronik oyun merkezleri gibi umuma açık yerler ile açık alkollü içki satılan yerlerin, okul binalarından kapıdan kapıya en az 100 metre uzaklıkta bulunması zorunludur.**”* hükmü, müvekkilin talebi kapsamında işlem yapılması gerektiğini ortaya koymaktadır.

B) Okul Adlarının Verilmesi

Millî Eğitim Bakanlığına bağlı her derece ve türdeki örgün ve yaygın eğitim kurumlarını açma-kapatma ve **kurumlara ad verme** esasları 02.04.1993/21540 sayılı resmi gazetede yayınlanan “Millî Eğitim Bakanlığına Bağlı Kurumlara Ait Açma, Kapama ve Ad Verme Yönetmeliğinde” esaslar çerçevesinde yapılabileceği düzenlenmiştir. Söz konusu yönetmeliğin 7. maddesi “*Bakanlığa bağlı her derece ve türdeki resmî ve özel öğretim kurumlarına verilecek adların; kurumun amacına, seviyesine, bulunduğu çevrenin özelliğine ve şartlarına uygun olması, belli bir anlam taşıması, Millî Eğitimin temel amaçlarına aykırı düşmemesi ve Türkçe olması gerekir.*” ifadeleri ile ad vermenin esaslarını düzenlemiştir.

Yine anılan yönetmeliğin 8. maddesindeki “*Kurumlara ad verme işlemleri, il millî eğitim müdürünün önerisi ve il millî eğitim komisyonunun kararına dayalı olarak valinin onayı ile yapılır ve sonucundan Bakanlığa bilgi verilir. Gerekliğinde Bakan da bu kurumlara ad verebilir*” ifadelerle ad verme yetkisine sahip olanları düzenlemiştir.

C) Değerlendirme

Yukarıda yapılan açıklamalar neticesinde iliniz sınırları içinde yer alan **Turgutlu Milli Piyango Anadolu Lisesi**'nin adında yer alan “**Millî Piyango**” ibaresinin: Mevzuatın çerçevesini belirleyen Anayasanın 58. maddesine, Türk Millî Eğitiminin genel amacını belirleyen 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu'nun 2. maddesine, 222 sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanunu'nun 61. maddesinin 2. fıkrasına, ve son olarak da “Millî Eğitim Bakanlığına Bağlı Kurumlara Ait Açma, Kapama ve Ad Verme Yönetmeliğinin” 7. maddesinde aykırılık teşkil ettiği ortadadır.

Ayrıca söz konusu okulların birer eğitim yuvası olduğu, çocuklarımızın ve gençlerimizin doğuyu – yanlışı, iyiyi – kötüyü, kumarın – alkolün kötülüğünü hasılı her türlü “*erdemî*” bu kurumlarda öğrendiği en azından öğrenmesi gerektiği tartışmasızdır. Hal böyle iken bireye “*erdemî*” öğretme misyonu içinde olan/olması gereken kurumun adının tam da bu erdemlerle çelişki arz etmesi kabul edilebilir bir durum değildir.

Belirtilen sebeplerden dolayı düzeltme konusu okul adının yukarıda belirtilen yönetmeliğin 13. maddesinde yer alan “*Öğretim Kurumlarına Verilemeyecek Adlar*” başlığı altında düzenlenen hükümde yer alan “*... Öğretim kurumları bina ve tesislerine adları verilecek kişilerin çevrede olumlu izlenimler bırakmış olması gerekir. Daha önce öğretim kurumlarının bina ve tesislerine verilmiş olan adlar muhafaza edilir. Ancak, sonradan kamuoyunda olumsuz izlenimler bıraktığı anlaşılan kişilere ait okul, bina ve tesis adları, il millî eğitim müdürünün önerisi ve il millî eğitim komisyonunun kararına dayalı olarak valinin onayı ile iptal edilir ve sonucundan Bakanlığa bilgi verilir.*” hükmü gereğince değiştirilmesini talep etmekteyiz.

Bura da son olarak bir hususu da dile getirmek isterim. Müvekkil Türkiye Yeşilay Cemiyeti, kuruluş amacı ile varlığını, gençlerimize sağlıklı ve onurlu bir gelecek temin etmeye adanmıştır. Bu amaçlarla varlığını sürdürmeye devam eden müvekkil, adında yer alan “Yeşilay” iba-

resini, adı değiştirilmesi talep edilen okula verilmesini önerdiğini ve bu ismin, yalnızca okul adı olarak, kullanılmasına müsaade ettiğini belirtmek isterim.

Netice-i Talep : Yukarıda kısaca açıklanan ve Valilięinizin resen nazarı itibara alacağı sebepler muvacehesinde **Turgutlu Milli Piyango Anadolu Lisesi**'nin adında yer alan "**Milli Piyango**" ibaresinin çıkarılması/değiştirilmesine karar verilmesini saygılarımla bilve kale arz ve talep ederim.

Talepte Bulunan
Türkiye Yeşilay Cemiyeti
Vekili
Av. Emir şAHİN

İstanbul 15.02.2011

T.C.

Milli Eğitim Bakanlığı

Şikâyet Yolu İle

Düzeltilme Talebinde Bulunan: TÜRKİYE YEŞİLAY CEMİYETİ

Vekili : Av. Emir ŞAHİN

Adresi : Aşağıdadır.

Düzeltilmeye Konu İşlem : **Manisa Valiliği** sorumluluk alanında yer alan **Turgutlu Milli Piyango Anadolu Lisesi** isminde yer “*Milli Piyango*” ibaresinin hukuka aykırı olduğu ve değiştirilmesi.

Şikâyet Konusu İşlem : **Manisa Valiliği’nin 07.02.2011 tarih ve B.08.4. MEM. 45 .00.06.-500/3620 Sayılı Turgutlu Milli Piyango Anadolu Lisesi** isminde yer “*Milli Piyango*” ibaresinin kaldırılması talebini ret kararı.

Düzeltilme Konusu Olay :

Müvekkil Türkiye Yeşilay Cemiyeti, ekte sunduğumuz (Ek 1) dilekçe ile Manisa Valiliği sorumluluk alanı içinde yer alan Turgutlu Milli Piyango Anadolu Lisesi isminde yer “*Milli Piyango*” ibaresinin mevzuatın çerçevesini belirleyen Anayasanın 58. maddesine, Türk Milli Eğitiminin genel amacını belirleyen 1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu’nun 2. maddesine, 222 sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanunu’nun 61. maddesinin 2. fıkrasına ve son olarak da “Milli Eğitim Bakanlığına Bağlı Kurumlara Ait Açma, Kapama ve Ad Verme Yönetmeliğinin” **7. maddesinde** aykırılık teşkil ettiğinden dolayı söz konusu okul adında yer alan “*Milli Piyango*” ibaresinin çıkarılması/değiştirilmesini talep etmiştir. Söz konusu Valilik ise yukarıda şikâyet konusu işlem başlığı altında belirtilen cevabi yazı ile müvekkilin talebini reddetmiştir. İş bu ret kararı aşağıda şikâyet sebepleri başlığı altında yapılan açıklamalardan da anlaşılacağı üzere hukuka aykırı olup ortadan kaldırılması ve müvekkilin talebi kapsamında işlem yapılması gerekmektedir.

Şikâyet Sebepleri :

Adı geçen Valilik, yukarıda tarihi ve numarası verilen ve ekte sunulan (Ek 2) söz konusu yazısında özetle, Milli Eğitim Bakanlığı ile Milli Piyango İdaresi Genel Müdürlüğü arasında protokol imzalandığını, söz konusu protokolde: anılan okulun Milli Piyango İdaresi Genel Müdürlüğü tarafından yaptırılacağını/yaptırıldığını, okul adında yer alan “*Milli Piyango*” ibaresinin ad olarak verileceğini/verildiğini ve değiştirilmemesi gerektiğinin düzenlendiğini iş

bu sebeplerden dolayı müvekkilin talebinin reddedildiğini belirtmiştir. Valiliğin aktarılan ret kararının her hangi bir hukuki değeri bulunmamaktadır. Şöyle ki;

Ek 1 de sunduğumuz dilekçemizde belirtilenlere ek olarak şunları belirtmemiz gerekecektir. Düzeltme talebine konu okul adında yer alan “*Milli Piyango*” ibaresi, halkının değerlerini de içinde barındıran hukuk devletinde bir okula verilebilecek ad değildir. Esasen kurum ve kuruluşların iş ve işleyişini düzenleyen yazılı ve sözlü/örfi kuralları tekâmül etmiş hukuk sistemimizde, şikâyete konu okul adında yer alan “*Milli Piyango*” ibaresinin, bir okula ad olarak verilemeyeceğini açıkça düzenlemiştir. Gerçekten de mevzuatımızın çerçevesini belirleyen Anayasamızın 58. maddesinde yer alan “**Devlet, gençleri alkol düşkünlüğünden, uyuşturucu maddelerden, suçluluk, kumar ve benzeri kötü alışkanlıklardan ve cehaletten korumak için gerekli tedbirleri alır.**” hükmü ile durumun belirtilen çerçevede olduğu/olması gerektiği ortadadır. Belirtilen Anayasa hükmü ortada iken hangi yasa, hangi yönetmelik ve de hangi protokol var olan bu Anayasa hükmünü değerden düşürebilir? Elbette hiç birisi. Ancak şikâyete konu Valilik kararı, belirtilenler çerçevesinde değerlendirildiğinde söz konusu hukuk devleti kural ve işleyişine uygun değildir.

Burada Valilik kararında belirtilen söz konusu protokol ve içeriği ile ilgili bir kaç hususu da belirtmemiz gereklidir. Valilik tarafından belirtilen protokolün bir tarafı ya doğrudan Bakanlığınız ya da Bakanlığınız adına anılan Valilik, diğer tarafı ise bir kamu kurumu olan Milli Piyango İdaresidir. Hem Bakanlığınız hem de anılan idare hiç şüphesiz halkın refahı, huzuru, maddi ve manevi değerlerini yaşatmak ve yükseltmek için var olan ve adına devlet denen sistemin parçalarıdır. O halde halkın değerlerine uymayan en hafif deyim ile kumarı çağrıştıran “*Piyango*” ibaresini hem de Anayasada yasaklayıcı bir hüküm var iken, geleceğimizin teminatı olarak gördüğümüz gençlerin yetiştirildiği ilim yuvalarına nasıl olur da ad olarak verilebilir?

Bir şekilde verilmiş olan böyle bir adın, bir kamu kurumunun, kanunların müsaadesi çerçevesinde halkın zahmetsiz gelecek kolaycılığını tetikleyen, özendiren Milli Piyango ve onun düzenlemesi ve denetiminde bulunan diğer kumar kurumlarının (Spor-Toto, Loto, İddia, At Yarışı, On Numara v.s.) bu etik olmayan yöntemle milyonlarca ailenin mağduriyeti pahasına halktan topladığı para ile fakat sanki hayır yapıyormuş gerekçesi arkasına saklanarak muhafazasını savunmak hukuki değildir. Aksine hukuksuzluğa arka çıkmaktır. Elbette halkın değerlerine saygılı olmadığı için hem hukuki hem de vicdani değildir.

Durum belirtilenler kapsamında hukuki olmadığı gibi aslında trajikomiktir de. Gerçekten de Milli Piyango İdaresinin yasalar çerçevesinde düzenleme yetkisine sahip olduğu hemen kazan, şans topu, sayısal loto, milli piyango gibi oyunlara(!) ait bilet/kolon gibi matbuat üzerinde ve bu oyunların oynandığı mekânlarda “**18 yaş altında kişilerin oynaması yasaktır**” uyarısı yer almaktadır. Burada, elbette söz konusu uyarının doğruluğuna ve gerekliliğine şüphe getirmek istemiyoruz. Aslında yapmak istediğimiz, **Milli Piyango İdaresinin bile farkına vardığı ve kabul ettiği doğrunun, Bakanlığınıza bağlı okullarda da uygulanması gereğine dikkat çekmektir. Zira devlet otoritesi ile söz konusu oyunları 18 yaş altındakilere**

oynamayı yasak etmek, aynı zamanda o oyunların 18 yaş altındakilerin eğitim aldığı ilim yuvalarına ad olarak verilmesini de yasak etmeyi gerektirmektedir.

Yukarıda kısaca belirtilenler kapsamında, şikayete konu Valilik kararının hukuka aykırı olduğunu, iş bu sebepten dolayı ortadan kaldırılmasını ve müvekkilin talebi kapsamında işlem yapılmasını talep etme zarureti hâsıl olmuştur.

Netice-i Talep: Yukarıda kısaca açıklanan ve Bakanlığımızın resen nazarı itibara alacağı sebepler muvacehesinde,

- **Manisa Valiliği'nin** hukuka aykırı **07.02.2011 tarih ve B.08.4.MEM.4.45.00.06.-500/3620** sayılı ret kararının ortadan kaldırılmasına,
- Müvekkil Türkiye Yeşilay Cemiyeti'nin talebi kapsamında **Turgutlu Milli Piyango Anadolu Lisesi** adında yer alan "*Milli Piyango*" ibaresinin çıkarılmasına/değiştirilmesine,

karar verilmesini saygılarımla bilve kale arz ve talep ederim.

Talepte Bulunan

Türkiye Yeşilay Cemiyeti

Vekili

Av. Emir ŞAHİN

NOT

Türkiye Yeşilay Cemiyeti'nin talepleri Mahkemeler tarafından henüz karara bağlanmadan dönemin Milli Eğitim Bakanı Sayın Prof. Dr. Ömer DİNÇER ile Yeşilay Genel Başkanı Av. Muharrem BALCI'nın görüşmesinden sonra Sayın Bakanın Maliye Bakanı ve Milli Piyango İdaresi ile yaptığı görüşmeler akabinde adında Milli Piyango olan 43 adet okul ve öğrenci yurdunun isimleri, Van depreminde vefat eden öğretmenlerin isimleri ile değiştirilmiş, maksat hâsıl olmuştur. Bu vesile ile Sayın Bakan başta olmak üzere emeği geçen tüm ilgililere teşekkür ediyoruz.